

הושע

1) הושע פרק א פסוק א - ב

(א) דָּבַר ה' אֲשֶׁר הָיָה אֶל הוֹשֵׁעַ בֶּן בְּאֲרִי בִימֵי עֲזִיָּה יוֹתֵם אֲחִי יַחְזִקְיָה מַלְכֵי יְהוּדָה וּבִימֵי יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: (ב) תַּחֲלַת דָּבַר ה' בְּהוֹשֵׁעַ פּ וַיֹּאמֶר ה' אֶל הוֹשֵׁעַ לֵךְ קַח לְךָ אִשָּׁת זְנוּנִים וְיִלְדֵי זְנוּנִים כִּי זֶנְה תִזְנֶה הָאָרֶץ מֵאֲחֵרֵי ה':

2) ויקרא רבה (וילנא) פרשת ויקרא פרשה ו סימן ו

א"ר סימון בארי לא נתנבא אלא שני פסוקים ולא היה בהם כדי ספר ונטפלו בישיעה ואלו הן וכי יאמרו אליכם וחברו אמר רבי יוחנן כל נביא שנתפרש שמו ונתפרש שם אביו נביא ובן נביא וכל נביא שנתפרש שמו ולא נתפרש שם אביו הוא נביא ואביו אינו נביא

3) ישעיהו פרק ח פסוק יט - כ

(יט) וְכִי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם דְּרָשׁוּ אֶל הָאֲבוֹת וְאֶל הַיְדְעָנִים הַמְצַפְצָפִים וְהַמְהַהֲגִים הַלּוֹא עִם אֵל אֱלֹהֵיו דְרָשׁ בְּעַד הַחַיִּים אֶל הַמֵּתִים: (כ) לַתּוֹרָה וְלַתְעוּדָה אִם לֹא יֹאמְרוּ כַּדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אֵין לוֹ שָׁחַר:

4) רש"י ישעיהו פרק ח פסוק יט

וכי יאמרו אליכם - אמר רבי סימון בארה אביו של הושע בן בארי נבא שני מקראות הללו ולא היה בהם כדי ספר ונטפלו בישיעה וניבא אותם לגלות עשרת השבטים כשהגלה סנחרב לראובני ולגדי (והגלוהו עמהם) כמה שנאמר (דברי הימים א ה) בארה בנו נשיא לראובני ההוא אשר הגלה תגלת פלאסר:

5) רש"י ישעיהו פרק ח פסוק כג

כי מלך אשור אשר ניתן למוצק ולהצר לה לארצכם אינו עיף ואינו עצל מלבא עליהם עד שלש פעמים אחת בימי פקח (מלכים ב טו) אשר לקח את עיון ואת אבל מעכה ואת קדש ואת הגליל כל ארץ נפתלי והגלות ההיא בשנת ד' לאחז ובשנת שנים עשרה ויער אלהי ישראל את רוח פול מלך אשור ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה מקרא זה (בדברי הימים א ה) וגלות זה בשנת שנים עשרה לאחז תחלת מרדו של הושע בן אלה כענין שנאמר (מלכים ב יז) וימצא מלך אשור בהושע קשר וגו' לאחר שנשתעבד לו שמונה שנה ואין החשבון מפורש במקרא בגלוי אבל יש ללמוד מברייתא דסדר עולם והשלישית בשנת שש לחזקיה שנת תשע למרדו של הושע אשר נלכדה שומרון היא עיר המלוכה וגלו כולם

52 ³	Uziah ⁶ (a.k.a. Azariah) (14:21)	3115		
		3152	Zecharyah ¹ (14:29)	6 mos.
		3153	Shalum ben Yavesh (15:16)	1 mo.
		3154	Menachem ben Gadi (15:14)	10
		3164	Pekachyah ¹ (15:22)	2
		3166	Pekach ben Remalyahu (15:27)	20
16	Yosam ⁶ (15:7)	3167		
16	Achaz (15:38)	3183		
		3186	Hoshe'a ben Eilah (17:1)	19
29	Chizkiyahu ⁶ (16:20)	3199		
		3205	Exile of the Ten Tribes	

6) תלמוד בבלי מסכת פסחים דף פז עמוד א

דבר ה' אשר היה אל הושע וגו' בימי עזיהו יותם אחז יחזקיה מלך יהודה. בפרק אחד נתנבאו ארבעה נביאים, וגדול שבכולן הושע, שנאמר תחלת דבר ה' בהושע. וכי בהושע דבר תחלה? והלא ממשע עד הושע כמה נביאים! אמר רבי יוחנן: תחלה לארבעה נביאים שנתנבאו באותו הפרק, ואלו הן: הושע, ישעיה, עמוס, ומיכה.

7) חידושי הרש"ש ויקרא רבה י' (ב')

... איתא לקמן ריש ואתחנן אין לך גדול בנביאים ממשע וישעיה אבל שם בפסחים איתא וגדול שבכולן הושע ואולי הכוונה שם שהיה גדול בשנים מדנתנבא תחילה. ...

8 פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא לג - אנכי אנכי

אמר ר' פנחס הכהן בן ר' חמא ור' חלקיה בשם רבי סימון אומר רבי יעקב דכפר חנניא תשעים שנה עשה הושע לעצמו מעיד בישראל שכן כתב דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו [וגו'] תחילת דבר ה' בהושע ויאמר ה' אל הושע (הושע א' א' וב'), אלא תחילת מלכותו של עזיהו ואתה מוצא שעזיהו מלך חמישים ושתים שנה ויותם שש עשרה שנה ואחז שש עשרה שנה הרי שמונים וארבע שנים, ובשנה (לאחזיהו) [ששית לחזקיהו] גלו עשרת השבטים כמ"ש בארה בנו אשר הגלה תגלת פלאסר מלך אשור (דברי הימים א' ה' ו'), הוי תשעים שנה היה הקדוש ברוך הוא מעיד בישראל ע"י הושע ולא עשו תשובה

9 דברי הימים א פרק ה פסוק ו

בארה בנו אשר הגלה תגלת פלאסר מלך אשר הוא נשיא לראובני:

10 בראשית רבה (וילנא) פרשת וישב פרשה פד סימן יט

וישב ראובן אל הבור, והיכן היה, ר' אליעזר ור' יהושע, רבי אליעזר אומר בשקו ובתעניתו, כשנפנה הלך והציץ לאותו בור הה"ד וישב ראובן אל הבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה ואתה פתחת בתשובה תחלה חייך שכן בנך עומד ופותח בתשובה תחלה ואיזה זה הושע, שנאמר (הושע יד) שובה ישראל עד ה' אלקיך

11 אבן עזרא הושע פרק א פסוק א

תחלת נבואת זה הנביא על מלכות ירבעם בן יואש מלך ישראל ארבעי' שנה לפני גלות שמרון

12 דעת מקרא הקדמה לספר הושע ד' 4

יש מן החדשים שצמצמו את זמן נבואתו עוד יותר והעמידו על חמש-עשרה עד עשרים שנה בערך, ויש מהם שצמצמו עוד יותר

13 תלמוד בבלי מסכת פסחים דף פז עמוד א וב

אמר לו הקדוש ברוך הוא להושע: בניך חטאו. והיה לו לומר: בניך הם, בני חנוניך הם, בני אברהם יצחק ויעקב, גלגל רחמיד עליהן. לא דיו שלא אמר כך, אלא אמר לפניו: רבונו של עולם, כל העולם שלך הוא - העבירם באומה אחרת. אמר הקדוש ברוך הוא: מה אעשה לזקן זה? אומר לו: לך וקח אשה זונה והוליד לך בנים זוננים, ואחר כך אומר לו שלחה מעל פניך. אם הוא יכול לשלוח - אף אני אשלח את ישראל. שנאמר ויאמר ה' אל הושע לך קח לך אשת זוננים וילדי זוננים, וכתוב וילך ויקח את גמר בת דבלים... ותהר ותלד לו בן ויאמר ה' אליו קרא שמו זירעאל כי עוד מעט ופקדתי את דמי זירעאל על בית יהוא והשבתי ממלכות בית ישראל ותהר עוד ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה כי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל כי נשא אשה להם ותהר ותלד בן ויאמר (ה' אליו) קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם. לאחר שנולדו [לו] שני בנים ובת אחת אמר לו הקדוש ברוך הוא להושע: לא היה לך ללמוד ממשה רבך, שכיון שדברתי עמו - פירש מן האשה, אף אתה בדול עצמך ממנה. אמר לו: רבונו של עולם, יש לי בנים ממנה ואין אני יכול להוציאה ולא לגרשה! אמר ליה הקדוש ברוך הוא: ומה אתה, שאשתך זונה ובניך [בני] זוננים, ואין אתה יודע אם שלך הן אם של אחרים הן - כך. ישראל, שהן בני, בני בחוני, בני אברהם יצחק ויעקב, אחד מארבעה קנינין שקניתי בעולמי. תורה קנין אחד, דכתיב ה' קנני ראשית דרכו. שמים וארץ קנין אחד, דכתיב קנה שמים וארץ. בית המקדש קנין אחד, דכתיב ה' זה קנתה ימינו. ישראל קנין אחד, דכתיב עם זו קנתי. ואתה אמרת העבירם באומה אחרת! כיון שידע שחטא עמד לבקש רחמים על עצמו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: עד שאתה מבקש רחמים על עצמך - בקש רחמים על ישראל, שגזרתי עליהם שלש גזירות בעבורך. עמד ובקש רחמים ובטל גזירה, והתחיל לברכו, שנאמר והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו' והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני א-ל חי ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו וגו' וזרעתי לי בארץ ורחמתי את לא רחמה ואמרתי ללא עמי עמי אתה.

14 אבן עזרא הושע פרק א פסוק א

נאם אברה' המחבר חלילה חלילה שיצוה השם לקחת אשת זונני' ולהוליד ילדי זוננים והאומר דיו לעבד להיות כרבו לא נאמר על זה כי זנות מאחרי השם דרך משל רק באדם הוא במעשה והנכון בעיני כי זה הנביא היה רואה במראות נבואה בחלוס הלילה שהשם אמר לו לך קח לך אשת זוננים והלך ולקח אשה ידועה והרתה וילדה כל זה במראות הנבואה כאשר פירש אם יהיה נביאכם לבד ממשה לבדו ה' במראה אליו אתודע בחלוס אדבר בו

הושע

15) רד"ק הושע פרק א פסוק ב

ויאמר ה' אל הושע לך קח לך אשת זנונים - כל זה הענין היה במראה הנבואה שאמר לו שיקח אשת זנונים ולקחה והרתה וילדה ממנו שלש פעמים, וזה משל לישראל הזונים מאחרי ה'. . . ויונתן תרגם הענין על דרך משל ונכון הוא פירושו:

16) מלבי"ם הושע פרק א פסוק ב

והנה המפ' נתקשה להם הענין איך צוה ה' להנביא לקחת אשת זנונים? וע"כ יאמר הראב"ע שזה היה רק במראה הנבואה, והת"י יפרשו בדרך משל ואין מזה הכרח, כי הושע לא היה כהן וזונה אינה אסורה לישראל, והלא מצאנו שצוה ה' להנביא גם דברים שלא יאותו כפי חקי התורה והיה הוראת שעה, כמו שצוה ליחזקאל לגלח בתער פאת ראשו וזקנו, ואלהיו הקריב בשעת איסור הבמות:

17) במדבר רבה (וילנא) פרשת במדבר פרשה ב סימן יז

משה מפני שהיה אוהב את ישראל משל אותם ככוכבים שנא' (דברים א) והנכם היום ככוכבי השמים לרוב אבל בלעם שהיה שונא אותם משל אותם כעפר שנא' (במדבר כג) מי מנה עפר יעקב אבל הושע שהיה בינוני לא אוהב ולא שונא משלן כחול שנא' והיה מספר בני ישראל כחול הים

18) פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא מד - שובה ישראל

שובה ישראל כל הנביאים קוראים לישראל לתשובה אבל לא (בהושע) [כהושע], ירמיה [אמר] אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב (ירמיה ד' א') וישעיה אמר דרשו ה' בהמצאו (ישעיה נ"ה ו') ולא מלמדים את ישראל מה לומר, אבל הושע אמר עשו תשובה ומלמדם מה יפייסו על עצמם שובה ישראל עד ה' אלהיך [וגו'] וקחו עמכם דברים ושובו אל ה' ואמרו אליו כל תשא עון וקח טוב וגו' (הושע שם / הושע י"ד).
[דבר אחד שובה ישראל עד ה' אלהיך כי כשלת בעונך] כל הנביאים שהכו את ישראל הכום בנפילה, ירמיה אמר לכן יהי דרכם להם [וגו'] ידחו ונפלו בה (ירמיה כ"ג י"ב) וכן עמוס אמר נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל (עמוס ה' ב'), אבל הושע לא (עשתה) [עשאה] אלא מתקלת שנאמר כי כשלת בעוניך.

18) Living Nach, Introduction to Hosea, p. 491-2

In later chapters Hosea rebukes the Israelites because there is neither truth, nor kindness, nor knowledge of God in the land. "Falsehood, dishonesty, murder, everywhere" (4:1-2). He accuses the Israelites of placing their trust in allies instead of in God; he places the responsibility for the Israelites transgressions squarely on the shoulders of the spiritual leaders, who failed to set a personal example: and he describes the punishment decreed against the ten tribes. Parenthetically, he also warns the Judeans that a similar fate will befall them if they continue to adopt the practices of the kingdom of Israel.

Nonetheless, Hosea also consoles the Israelites. He assures them that if they would only repent for their sins, God would forgive them and love them as in the past. He also foresees that, in the End of Days, the Israelites will turn once again to God and that they and their land will be blessed.

19) הפטרות

במדבר הושע פרק ב פסוק א - וְהָיָה מִסֵּפֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמָּד וְלֹא יִסָּפֵר
ויצא הושע פרק יב פסוק יג - וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שְׂדֵה אֲרָם וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה וּבְאִשָּׁה שְׂמָר:
שבת שובה הושע פרק יד (ב) שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֶלְקֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֹנֶיךָ: (ג) קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי ה' אֲמָרוּ אֵלָיו כָּל תִּשְׂאָ עוֹן וְקָח טוֹב וַיִּשְׁלַמְהָ פָרִים שְׁפִתֵינוּ: